

wat een opschepper!

preek over II Korintiërs 12,1-10

bijbellezing II Korintiërs 12,1-10

Bedum, 13 september 2020 (uitgezonden in Schildwolde)

ds. Marten de Vries

Gemeente van Jezus Christus, mijn zussen en broers,

bejaarde influencer

Zo'n influencer, daar moet je van 't hebben. Een behaarde bejaarde als marketinginstrument voor het evangelie van 'de enige troost'.¹ Een ijzersterk verhaal van een kwetsbare broeder. Eerst 'stérk en onvermoeibaar'. Niets was hem te veel. Toen zwák, 'teruggeworpen op zichzelf'. Hij kreeg het 'ontzettend moeilijk', was bang. En juist toén ervoer hij de kracht van God. De kracht van Gods genade.² "Ik mocht ondervinden dat mijn leven mij uit genade is teruggegeven. En ik hoop dat ik daarvan mag blijven getuigen, zolang ik mag leven." Jakob van Dijk heeft veel te vertellen. Maar het belangrijkste heb je zonét gehoord.³

authentiek martyria...

Evangelisatiecommissies kunnen van alles bedenken om de tegenwoordig tanende kerk in de kijker te spelen. Hippe samenkomsten met eigentijdse muziek en gelikte powerpoints om jóngeren te trekken. Een celebrity pastor, geprojecteerd op groot scherm, in het middelpunt. 'Shiny happy people'⁴ met een klinkend getuigenis. Of juist traditionele samenkomsten met een strakke liturgie om ouderen vast te houden. Maar... zonder het unique selling point van 'de kracht van de genade' redt geen enkele kerk het. Het evangelie van 'Gods reddende kracht'⁵ door een zwakke, gekruiste Christus,⁶ dát moet het doen. Een authentiek 'martyria' ('getuigenis') over 'des Heren kracht' 'in zwakheid volbracht'.⁷

... waar zij wat aan hebben

Paulus had met concurrenten te maken. Opscheppers die te koop liepen met sterke verhalen over spirituele ervaringen. Die trokken mensen. Paulus niet. "In zijn brieven slaat hij weliswaar een gewichtige en imponerende toon aan." "Maar in het echt is hij een slappeling en maken zijn woorden geen indruk", zeiden ze over hem.⁸ De apostel van Christus wil zich er eigenlijk niet mee meten. Okay, hij zal even meubluffen met zijn rivalen. Maar niet als persoonlijke

¹ Heidelbergse Catechismus Zondag 1.1.

² Opwekking 884.

³ Zie bijlage.

⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=YYOKMUTTDdA>.

⁵ Romeinen 1,16.

⁶ II Korintiërs 13,4.

⁷ Gereformeerd Kerkboek psalm 27:7.

⁸ II Korintiërs 10,10 – Nieuwe Bijbelvertaling / Bijbel in Gewone Taal.

aanbeveling om als voorganger geaccepteerd te worden. Grootspreken doet hij liever op een andere manier. Waar zijn broers en zussen ook echt wat aan hebben.

WAT EEN OPSCHEPPER!,

heb ik als titel boven deze preek gezet.

Er zijn verder twee gedeeltes:

I ALS HET MOET...

II BLIJ DAT IK LIJ!

ALS HET MOET ...

de derde persoon

‘Een volgeling van Christus’, ‘deze man’, ‘zo iemand’. Over wie heeft Paulus het? Uit het verband blijkt: over zichzelf. Op een afstandelijke manier, in de derde persoon, schrijft hij over wat hijzelf heeft meegemaakt. De Korintiërs zijn erg onder de indruk van ‘nepapostelen’⁹ met hun grote verhalen over zichzelf. Maar op hún manier zou ook Paulus wel een en ander hebben om mee te imponeren. Zijn verweer begint al in hoofdstuk 11. Evengoed als die anderen is hij een authentieke nakomeling van Abraham.¹⁰ En zonder gekheid (“ik zou de waarheid spreken”), als iemand ‘bijzondere ervaringen’¹¹ heeft gehad, dan hij wel.

niks om mee te pochen

Paulus doet het met tegenzin. Op zich nutteloos wat hem betreft. Evenals met ‘klanktaal’, ‘in tongen’ of ‘vreemde talen’ spreken’.¹² Paulus is er best goed in. Maar, liet hij de Korintiërs eerder weten: een ánder is er niet mee gebaat.¹³ Misschien goed voor je persoonlijke relatie met God. Om Gods leiding te zien, zoals bij Paulus’ nachtgezicht over die Macedoniër die ‘Kom ons te hulp!’ riep.¹⁴ Maar wat schiet een ander ermee op? En moet je met wat je van God krijgt, pochen? Geloofwaardig wil Paulus zijn op grond van wat anderen met eigen oren en ogen horen en zien.

hoger dan de blauwe luchten ...

Maar goed, als het moet, voor één keer dan. Die ‘derde persoon’ in kwestie raakte eens in vervoering. Geen hallucinatie, hij werd ‘weggevoerd’¹⁵ ‘tot in de derde hemel’, ‘tot in het paradijs’. De woonplaats van God, ‘hoger dan de blauwe luchten’ én ‘de sterretjes van goud’.¹⁶ Waar ‘gestorven heiligen’ zijn.¹⁷ Onvergetelijk. Paulus weet nog precies wanneer het was: veertien jaar geleden. Of het met lichaam en al was, God mag het weten. Hij kan er verder ook niks over vertellen. Het was ook geen visioén, er was alleen wat te hóren. En dát is onmogelijk legitiem onder woorden te brengen.

⁹ II Korintiërs 11,13.

¹⁰ II Korintiërs 11,22.23.

¹¹ II Korintiërs 12,1 – BiGT.

¹² Zo respectievelijk NBG-'51 en Statenvertaling / Het Boek; Herziene Statenvertaling: ‘andere talen’.

¹³ I Korintiërs 14,17-19.

¹⁴ Handelingen 16,9.10.

¹⁵ Vergelijk I Tessalonicenzen 4,17: ‘ἀρραζω’.

¹⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=fgdn9sBGN0g>.

¹⁷ Vergelijk Lucas 23,43.

niet allemaal voor zichzelf

Waar hééft Paulus het over? Bedoelt hij wat hem overkwam onderweg naar Damascus; toen hij christenen wilde gaan arresteren en Jezus vanuit de hemel riep: “Saul, Saul, waarom vervolgt je Mij?”¹⁸ Of... die droom toen hij in de tempel aan het bidden was; en Jezus tegen hem zei dat hij Jeruzalem moest verlaten?¹⁹ Of... dat met die Macedonische man van net?²⁰ Of... het visioen in Korinte waarin Jezus zei dat ie niet bang moest zijn?²¹ Het lijkt er allemaal niet echt op. Paulus heeft vast en zeker méérdere mystieke belevenissen gehad. Die hij niet allemaal eerst voor zichzelf gehouden heeft.

heaven for real?

Was het soms een b.d.e, een bijna-doodervaring? Een overweldigend gevoel van warmte, licht, thuiskomen, door sommigen ondervonden tijdens een narcose, coma of hartstilstand? Waar ze nauwelijks over kunnen praten? Moet je 't vergelijken met ‘de jongen die in de hemel was’; en daar z'n nooit gekende zusje, overopa en Jezus ontmoette; van de film ‘Heaven is for Real’ die we eens in Gebouw Thedema bekeken? Achteraf misschien verzonnen door z'n pa? Wie zal het zeggen? Paulus liep in elk geval niet met z'n avontuur te koketteren. Vond het ook onnodig voor z'n krediet. Ze moesten hem op het Wóórd geloven!

de Heer niet in de weg

Soms wordt gelovigen een blik in de hemel gegund. Vanuit de garderobe hoorde (toen nog) Saulus Stefanus vlak voor z'n steniging zeggen: “Ik zie de hemel geopend en de Mensenzoon aan Gods rechterhand”.²² Om maar te zwijgen van wat Johannes op Patmos aanschouwde.²³ De toekomstmuziek die Paulus als ‘begin van de eeuwige vreugde’²⁴ te horen kreeg, zal hebben geholpen om zich in moeilijkheden op te trekken aan wat hem te wachten stond.²⁵ Maar met ópschepverhalen wilde hij geen influencer zijn. Hij zou zijn Heer in de weg staan. Die ook zelf “lijden moest ondergaan om zijn glorie binnen te gaan.”²⁶

BLIJ DAT IK LIJ!

je moet het niet willen weten

Wat moet dat wel niet geweest zijn, die ‘doorn’ in Paulus’ vlees? Die ‘handlanger’ van Satan die hem zo kwelde? Die reusachtige splinter waar geen megapincet tegen opgewassen was? Het kan niet de incidentele smadelijk aftocht in een mand over de muur van Damascus zijn, waar hoofdstuk 11 mee afsluit.²⁷ Had ie een deerniswekkende aandoening, sinds z'n heenreis naar Damascus²⁸ aan z'n ogen misschien?²⁹ Was tie gestigmatiseerd door mishandelingen als gevolg van zijn evangelieverkondiging?³⁰ Had ie een spraakgebrek,³¹ luizen? Last van migraine,

¹⁸ Handelingen 9,4.

¹⁹ Handelingen 22,17-21.

²⁰ Handelingen 16,9.10.

²¹ Handelingen 18,9.

²² Handelingen 7,54-60.

²³ Openbaring 4.5.

²⁴ Heidelbergse Catechismus Zondag 22.58.

²⁵ II Korintiërs 5,1-10; Filippenzen 1,21-23.

²⁶ Lucas 24,26.

²⁷ II Korintiërs 11,32-33.

²⁸ Handelingen 9,9.18.

²⁹ Galaten 4,13-15; 6,11; Handelingen 23,5.

³⁰ II Korintiërs 11, 24-26; Handelingen 14,19; Galaten 6,17: ‘τὰ στίγματα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου’.

³¹ I Korintiërs 2,3-5.

depressiviteit, epileptische aanvallen? Van z'n geweten? Wastie homo? Je moet het niet willen weten: dan blijft het multitoepasbaar.

'beproeven' en 'verzoeken'

In elk geval een hele tegenstelling tussen zijn veertien jaar oude paradijselijke ervaring en de aardse realiteit van alledag. 'Een doorn in het vlees gestoken'. Door Gód dus.³² Maar misbruikt door Sátan. Altijd hetzelfde liedje: Satan 'verzoekt' mensen, door middel van dezelfde dingen waarmee God mensen 'beproeft'. De duível kent je zwakke plekken en wil je knock-out slaan. 'Met vuisten slaan' lazén we vroeger.³³ Gód wil je geloof er juist stérker door maken. Zoals Jakob van Dijk vanmorgen met ons deelde. De Heer zorgde dat de apostel letterlijk 'Paúlus' bleef: 'kleintje' betekent z'n Latijnse naam. Waardoor Jézus kon gaan shinen.

driedubbel gebed

Paulus bad om genezing. Bidden staat vrij. Jakob van Dijk heeft gebeden in het ziekenhuis. Wij bidden 's zondags regelmatig voor wie door ziekte werd getroffen. Paulus smeekte Jezus, driemaal.³⁴ Misschien exact drie keer. Zoals Jezus, onder de belijdenis dat zijn Vader wist wat het beste was, driedubbel bad in de tuin van Getsemane of zijn lijdensbeker hem voorbij mocht gaan.³⁵ Of Paulus verwerkte zijn megaprobleem in z'n gebed dat hij, net als Daniél, driemaal daags verrichtte.³⁶ Hij vroeg om duiveluitbanning. Driemaal 'verscheen' Jezus.³⁷ Op een gegeven moment ontdekte Paulus de gebedsverhoring. Misschien anders dan hij aanvankelijk hoopte. Maar tóch...

zwakte wordt kracht

Z'n kwáál blééf. Alleen... de príkkel was eruit, zozeged.³⁸ 'Verzoéking' werd 'beproeving'; een geslaagde test. Zoals de duivel Jezus na drie woestijnverzoekingén met rust liet,³⁹ raakte de satan met z'n 'dienstbode' de greep op Jezus' loopjongen kwijt. Hij bereikte het tegenóvergestelde met z'n prooi. Paulus ziékte werd een zwákte waar hij stérker uitkwam.⁴⁰ Hij ondervond aan den lijve dat hij zichzelf niet redden kon. Genade voor zondaren om Jezus' wil bleek waardevoller dan blakende gezondheid. Als selfmade vlogger was hij incompetent als 'tabernakel' voor Christus.⁴¹ Hij blééf bidden. Maar voortaan om 'onder het kruis'⁴² met kracht hét kruís te promoten.

dik doen over Jezus

Paulus is een dikke opschepper. Het woord 'opscheppen' komt nogal eens voor in zijn brief aan de Korintische gelovigen; driemaal in hoofdstuk 12: 'hoog opgeven', 'laten voorstaan op'.⁴³ Maar hij doet niet dik over zichzelf; wèl over zijn Heer, Jezus Christus! Wat dié met je doen kan! Zó ver kan een mens komen: blij met 'belediging', genietend van 'nood', verheugd over 'vervolgíng', enthousiast over 'ellende'. Nee, Paulus is geen ziekelijke ziel die lijdt aan een soort martelarenpsychose. Hij kickt niet op kwalen, verheerlijkt geen handicaps. Maar hij heeft geleerd dat in zijn kwétsbaarheid zijn krácht ligt: de 'dynamiek' van Christus!⁴⁴

³² 'έδόθη'.

³³ NBG-'51; Statenvertaling.

³⁴ Vergelijk I Korintiërs 1,2.

³⁵ Matteüs 26,39.42.44; vergelijk Hebréeën 5,7.

³⁶ Daniél 6,11.

³⁷ Vergelijk Johannes 21,14.

³⁸ Vergelijk I Korintiërs 15,55.56.

³⁹ Matteüs 4,11.

⁴⁰ Vergelijk II Korintiërs 8,2: "έν πολλή δοκιμή θλίψεως..."

⁴¹ "...ίνα έπισκηνώση έπ' έμέ ή δύναμις του χριστου;" Statenvertaling: "...opdat de kracht van Christus in mij wone."

⁴² Matteüs 10,38.39.

⁴³ II Korintiërs 7,4; 14; 8,24; 10,8.13.15; 11,10.12.16.17.18.30; 12,5.6.9: 'καυχής', 'καυχομαι'.

⁴⁴ Vers 9: 'ή δύναμις του χριστου'; vers 10: "...όταν γάρ άσθενώ, τότε δυνατός είμι."

geen valse schaamte

Er is van alles in beweging. Met corona in de kerk als katalysator. Wat krijgen we niet terug? Wat kunnen we permanent anders doen? Als we onze kracht maar blijven zoeken in het goede oude nieuws van 'Jezus Christus – de gekruisigde'.⁴⁵ Als we – hoe dan ook – dáármee maar het verschil willen blijven maken. In preken. In de onderlinge omgang. In de aandacht voor jóngeren, even onmisbaar als óuderen. We hebben elkaar heel wat te vertellen. Asjebliedt geen valse schaamte in het dorp, op het werk.⁴⁶ Een martyriakerk ('martelaars-' of 'getuigeniskerk') heeft een sterk verhaal. Om trots op te zijn: Jezus!

Amen

---

⁴⁵ I Korintiërs 2,2.

⁴⁶ Romeinen 1,16.

Want als ik zwak ben, ben ik pas sterk..... (2 Kor. 12 vers 10b)

We staan op de dijk bij Noordpolderzijk en kijken uit over het wad. In de verte zien we de eilanden liggen en ik weet dat op het eiland Rottum mijn over-over-grootvader Klaas Goutze van Dijk jaren geleden strandvoogd is geweest. Misschien is dat de reden dat ik mij in vroegere jaren tot het wad voelde aangetrokken. Diverse wadlooptochten heb ik gemaakt, waarbij ik als aspirant wadloopgids bijzonder heb genoten. Wat was ik sterk en onvermoeibaar! Niets was mij te veel op mijn vijftigjarige leeftijd. Ik had een druk leven. Druk met mijn werk als landmeter, als leraar aan diverse avondscolen voor volwassenen, als catecheet en ouderling in onze kerk.....

Ik zou heel veel dingen meer kunnen noemen, maar ik weet dat dit alles niet het belangrijkste is in mijn leven. Ik heb boven alles geprobeerd om in alle dingen, die ik ondernam een christen te zijn, daarvoor uit te komen. Soms werd ik even teruggeworpen op mijzelf als ik weer eens ernstig ziek werd, getroffen door een taaie streptokokkeninfectie. Gelukkig kon ik door maandelijkse medicatie, die ik tot op heden moet gebruiken, mijn activiteiten blijven doen.

In mei van dit jaar ondervond ik dat gezondheid betrekkelijk is en dat ik onbewust gekweld werd door een ernstige afwijking aan mijn hart. Mijn conditie verslechterde steeds meer en tenslotte kwam ik in het ziekenhuis te liggen. Ik was er net op tijd, want volgens de cardioloog was ik op weg om een hartinfarct of hartaanval te krijgen. Het bleek ernstiger dan ik had gedacht. Ik mocht zelfs mijn bed niet meer verlaten. Ik schreef daar later over in een van mijn gedichten:

*“Wat voelde ik mij toen klein en nietig !
De dankbaarheid voor wat me is gegeven,
dat ik weer verder mag met leven,
mocht ik ontvangen van mijn HEER.
Ik zag daarin ook Zijn genade weer!”*

Ik zocht troost in de bijbel en vond veel verzen waardoor ik getroost werd. Staande, of beter gezegd, liggend voor een grote operatie bad ik om sterk te zijn. Ik wist dat ik op mijn leeftijd van 78 jaar, het risico liep er niet door te komen. Daarom bad ik of de Here mij genadig wilde zijn en of ik mocht blijven leven. Op een zondagmorgen keek ik naar de kerkdienst in Bedum en ik werd ontroerd toen het lied gezongen werd over moeilijkheden en geloofsvertrouwen (lied 789). Later schreef ik daar het volgende over:

*“Ik heb geleerd te lopen op de golven,
In vertrouwen Hem te volgen !
En in mijn angst hield U mijn hand
en bracht mij veilig weer aan land.
Terwijl de golven mij gingen omringen,
mocht ik van uw genade zingen.
Ik mag weer leven en U prijzen
Zie elke dag daarvan bewijzen.
U gaf mij kracht om weer te lopen
Mag op een goed herstel weer hopen !
Ik kreeg vertroosting van een lied,
toen ik gebogen door verdriet,
U smeekte en U hoorde mij !
Daarom zing ik nu blij:
HALLELUJA !*

Nu alles achter de rug is en ik door revalidatie steeds meer mijn conditie voel verbeteren, besef ik hoe ik mocht leven van genade, door de Heer aan mij geschonken. HIJ liet Zijn kracht zien toen ik zwak was. Juist toen ik het ontzettend moeilijk had en bang was.

Een leven lang kun je denken dat je alles aan kan en veel jonge mensen kunnen zomaar vergeten dat ook zij moeten leven van genade. Bedenk dat je allemaal van genade moet leven. Wees niet onverschillig, maar houdt de Here vast. Oud worden is geen garantie, maar een gift van genade! En bedenk dat het kinderliedje “lees je bijbel, bid elke dag..” niet moet stoppen als je een puber bent!

Ik mocht ondervinden dat mijn leven mij uit genade is terug gegeven.
En ik hoop dat ik daarvan mag blijven getuigen, zolang ik mag leven.

Jakob van Dijk